

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renvnciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. V. Romana seu Vrbevetana successionis. De eadem materia renunciationis factæ per fœminam carnaliter nubentem, an capiat fideicommissum, quod contineat strictam, ac pœnalem alienationis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

ro genere subsidiariè ad fideicommissum vocato, sibi essent omnino ignoti, ac penitus extranei; Hinc proinde rectè adaptabilis remanebat magistralis theorica Barthol. in l. qui Roma §. duo fratres ff. de verbor. oblig. num. 24. & in l. Gallus §. & si perempta num. 4 ff. de liber. & posthum., de qua habetur particulariter à Cùm disc. sequenti, quod scilicet noluisse propriam filiam, quamvis monialem, excludere, ut locum aperiret penitus extraneis, ac ignotis; Ideoque juxta dictam theoricam, utriusque renunciantis scilicet, ac renunciatarij voluntas verisimiliter deficere videbatur, ac propterea, in hac parte; posteriores resolutiones magis placuerunt, atque probabiliore visæ sunt.

Non placuerunt autem in altera parte, in qua excluditur etiam jus Hieronymi heredis mediati dicti Marci Antonii renunciatarij, quoniam renunciationis tenor ostendebat, ut illa, non solum concepta esset in forma extinctiva, seu abdicativa, (cum ista esset solum verificabilis respectu Marci Antonii patris in propria ejus successione, & legitima,) sed etiam in forma translativa, atque per speciem donationis, per quam receptum est, ut etiã spes futurarum successio- num, potissimum verò earum, quæ trahant originem à causa de præterito, in extraneum transferri possit ad textum in l. spem Cod. de donat. cum concordantibus, de quibus infra in Romana fideicommissi disc. 6.; Et consequenter, quod ista successio caderet sub donatione ad commodum heredum dicti Marci Antonii, pro quibus quoque ipsè stipulatus fuerat.

Adversus hoc fundamentum, scribentes pro Monasterio, duo deducebant, quæ per Rotam in posterioribus decisionibus amplexa fuerunt; Primo nempe, quod ista renunciatio facta esset, intuitu, & contemplatione etiam Curtij fratris, qui domum, ac agnationem conservaturus, & propagaturus erat, ideoque tanquam personalis, cessata persona, cessaverit, atque proficere, non deberet heredi extraneo, juxta auctoritates latè in decisionibus (foras præter necessitatem) cumulat.

Et secundò, quod cum fideicommissum contineret strictissimam prohibitionem alienationis, sub pena caducitatis, ita intraret altera regula, seu conclusio de jure vera, atque in eisdem decisionibus plenè exornata, de qua, etiam infra disc. seq., ut in generali dispositione, vel renunciatione non veniant bona prohibita, & ex quorum alienatione, vel cessione incursum poenæ sequi potest, & de qua habetur etiam sub tit. de feud., & sub altero de emphyteus.; Ac etiam in proposito hypothecæ generalis non comprehendens ex hac ratione bona jurisdictionalia, aliaque prohibita, habetur sub tit. de credito disc. 13. & 151., cum similibus.

Quamvis etenim ista conclusio, in abstracto de jure vera sit; Attamen fallacia videbatur in applicatione, quoniam cum agatur de hujusmodi renunciationibus generalibus, quibus danda est operatio possibilis, seu compatibilis, undè propterea non intrat incompatibilitas, quæ cadit, quando de certa rei vera, & omnimoda alienatione agatur; Hinc proinde, renunciatio verificabilis, ac operativa remanet, in fructu, seu commoditate, quæ etiam in prohibitis transferri potest in extraneum, remanentibus penes pacem, dominio, ac possessione, ex his quæ habentur pluries deducta sub dicto tit. de feud. præsertim disc. 61. & sequ., & sub tit. de emphyt. disc. 44., & dicto disc. 13. & 151. de cred., atque docet praxis quotidiana in fortioribus ter-

minis pensionum ecclesiasticarum, ut in sua materia sub tit. de pensionibus; Ita enim successio rectè substantiatur in persona vocata, ejus tamen commodum, (ut nudifacit est,) ad renunciatarium pertinet.

Et licet replicaretur, atque in decisionibus admittatur, quod ob effrenatam prohibitionem, ut que ista species alienationis admittenda sit; Attamen id verè nullum, nec facti, nec juris fundamentum habere videbatur; Verius autem subsistere videbatur dilemma, quod ego deducebam, cui tamen ultima decisio respondere conatur, sed responsio non satisfacit, quod scilicet; Aut ista est simplex prohibitio expressiva ejus, quod de jure tenet, pro illo majori effectu, qui resultare solet, nisi prohibitioni legis, accedat etiam altera hominis, ut in sua materia sub tit. de fidei.; Et tunc nil prohibet, dictæ commoditatis, vel utilitatis alienationem, ipsius renunciantis jure durante; Aut prohibitio est talis, ut suadeat etiam prohibentis voluntatem, ut bona, verè, ac de facto, semper remaneant penes personas de sanguine, juxta casum de quo disc. seq., & tunc Monasterium remanebat incapax succedendi etiam durante vita monialis, juxta distinctionem de qua sub tit. de fideicommiss. disc. 63. & seq.

Minus solida quoque videbatur altera responsio, super personalitate, seu restrictione renunciationis ad personam fratris, ejusque descendendum, cujus respectu soror, abstinendo à speratis successio- nibus, se extraneam facere voluerit juxta firmata in Mariscana successione 4. Februarii 1665. causa Emerix edita in casu, de quo supra disc. præced. cum qua in ultima decisione nimum processum fuit; Tum quia, verba contrarium expressè probare videbantur, ob stipulationem pro herediis, & successoribus quibuscumque; Tum clariùs quia inanis, ac fatua fuisset renunciatio, de qua non oportebat sollicitudinem aliquam habere, dum etiam in illa, stante statuto 145. Urbis, renuncians exclusa remanebat, nullumque jus habebat in concursu fratris, ejusque filiorum; Ideoque istud personalitatis motivum, esset rectè considerabile, in casu innata successione, & ne ob omnimodam realitatem locus fieret remotioribus juxta casum, de quo in dicta Mariscana dicto disc. præced. non autem ubi agatur cum eo cujus favore renunciatarium, vel ejus heres disposuerit juxta deducta infra disc. 6. Atque in hoc mihi videbatur, quod consisteret acquiescentium, quodque propterea resolutiones in hac parte parum probabiles essent.

ROMANA

S E V
VRBEVETATA SVCCSSIONIS
P R O
CATHARINA ARDICIONA
C V M
HERCVLE MISSINO.

Casus decisus per Rocam pro Herens,
postea concordatus.

De eadem materia renunciationis factæ
per

per foeminam carnaliter nubentem, an capiat fidei commissum, quod contineat strictam, ac poenalem alienationis prohibitionem.

SUMMARIUM.

- 1 Acti series.
- 2 Resolutiones causae.
- 3 Impugnantur, & de ratione.
- 4 Renunciatio non capit ea, quorum haeres extraneus renunciarij sit incapax, ideoque resolvitur.
- 5 Super ea conclusione, & an procedat etiam in bonis fideicommissariis.
- 6 De eodem pro affirmativa ut capiat.
- 7 Quod non possit dari certum iudicium in causis, ideoque excusentur Advocati.
- 8 De varietate iudicandi super eodem puncto.
- 9 De materia comprehensivis renunciatiouis, & an veniant fideicommissa.
- 10 Renunciatio facta per puellas occasione matrimonij carnalis, vel spiritualis, an & quando subjaceat lesioni, vel nullitati &c.

DISC. V.

Resupposita facti serie, de qua in hac eadem causa sub tit. de fideicommiss. disc. 104. Postquam Hercules reus, ac possessor succubuit in puncto fideicommissi, convolavit ad alterum renunciatiouis, quam occasione nubendi, Catharina fecerat fratri; assumptaque proinde disputatione super dubio, an obstaret renunciatio, sub diebus 3. Ianuarij 1661. & 22. Maij 1662. coram eodem Albergato, affirmativae prodierunt resolutiones, eumque inter unam, & alteram disputationem, admissi fuissent ad causam Tarusii ejusdem Catharinae filii, ut potè vocati ad fideicommissum poenale, quod ob alienationem eorum favore apertum erat, eadem die 22. Maij 1662. pro ipsis responsum fuit, idque ansam dedit concordiae, per quam controversia finem habuit.

Mihi, tam pro Catharina, quam pro filiis scribenti, reflectendo ad solam veritatem, etiam post causam sopitam, nulla ex his resolutionibus placuit, etiam hac posterior, quae me scribente obtemperavit; credebam etenim, quod vel renunciatio Catharinae obstare non deberet, ut potè per fratris renunciatiarii mortem resoluta, vel quod si obstaret, adeo ut operativa esse posset ad favorem haereditatis extranei renunciatiarii, purificatū non esset fideicommissum poenale ad favorem substitutorum durante vita Catharinae, propter dilemma, quod mihi videbatur clarū.

Aut enim renunciatio importare dicebatur formalem alienationem ipsorum bonorum per fideicommissentem strictissime prohibitam, explicata voluntate vera, ac effectiva permanentiae ipsorum bonorum penes descendentes vocatos; aut non, quia nempe importaret cessionem commoditatis compatibilem cum prohibitione alienationis juxta insinuata disc. precedenti.

Si non importabat formalem alienationem prohibitam, adeo ut ulteriori substituto non opponente, extraneus haeres renunciatiarii, iurium renunciatorum capax esset; & tunc de consequenti resultabat, quod nulla adesset contraventio, ideoque improbabili esset resolutio favore substitutorum.

Card. de Luca Pars III. de Renunciat.

Si verò dictam prohibitam alienationis speciem importabat, unde propterea poena locus fieret, in exclusionem, tam renunciantis, quam renunciatiarii; & tunc dicebam, quod intraret pro meo iudicio solidum, beneque applicabile motivum eodem disc. precedenti insinuatum deductum ex theorica Barr. in l. qui Romae §. duo fratres num. 24. ff. de verb. oblig. & in l. Gallus §. & si parente num. 4. ff. de liber. & posthum. & conf. 58. in 3. dub. lib. 1. quod scilicet renunciatio, quantumvis ampla, etiam deducendo ad speciem bona prohibita, & differentia, ubi facta sit personae capaci, ex verisimili subintellecū utriusque voluntate intelligenda venit, respectu huiusmodi bonorum personalis, restricta scilicet ad ipsum renunciatiarium, ejusque descendentes, vel alios ab eo causam habentes, qui sint capaces, non autem, ut ob incapacitatem extranei haereditatis, ita aperiretur locus remotiori, vel extraneo, absque aliqua renunciatiarii, vel ejus haereditatis utilitate, contra ejusdem verisimilem voluntatem, & consequenter, ut dicta renunciatio cesset, seu resolvatur; dictamque Barr. theoriam communiter DD. sequuntur ex iis, quae ceteris relatis habentur apud Honded. conf. 36. lib. 1. Bero conf. 97. lib. 1. Peregr. de fideicom. art. 52. num. 73. cum seqq. Surd. conf. 446. num. 13. & conf. 517. num. 14. cum seqq. Cypriac. contr. 4. num. 19. & seq. Schrader. de feud. par. 8. cap. 5. num. 27. Fulgin. de emphyt. tit. de renunc. quest. 2. num. 1. cum seqq. Rot. decis. 186. par. 3. rec. & insinuatur pluries sub tit. de feud. & sub altero de emphyt. atque post has disputationes firmatur in duabus ultimis decisionibus editis in Romana fideicommissi de Steccatis, de qua disc. precedenti.

Et quamvis Scribentes in contrarium (inter quos erat unus doctissimus quidem, adeo ut in parte doctrinali, atque individuorum notitia ob magnos inexplicabiles studij camerarii labores non cognoverim majorem, merè tamen pragmaticus, super nuda doctrina, insisterent, in eo, quod, tam Bartolus, quam alii superius allegati, ac ceteri apud eos, loquantur in terminis feudilibus, vel emphyteoticis, ne scilicet fieret locus devolutioni ad favorem domini, vel successioni ad favorem remotioris agnati, vigore investiturae in forma pacti, & providentiae, non autem in terminis fideicommissorum, in quibus de conclusione plene agit Odd. de fideic. quest. 11. n. 118. & seqq. ubi plura deducendo hinc inde, nil decidit, sed remanet incerto, vel dubio.

Nihilominus ista responsio, quae aliquem recepit plausum, pro meo iudicio, omnino contemptibilis videbatur, indignaque; aliquo discursu, quoniam punctus non est in peculiari lege, vel in peculiari natura feudi, vel emphyteusis, sed est in ratione verisimiliter deficientis voluntatis, quae capit omnia, quibus ea congruat, sive ubi idem resultet effectus; istamque inspiduram nimium frequenter experiri occasio praebuit ob hunc detestabilem pragmaticum abusum immorandi in cortice, seu litera doctrinarum, ut praesertim in casu, de quo sub tit. de credito disc. 13. & 151. & in aliis, ideoque frequenter, (sed semper utiliter, & opportunè,) eandem declamationem repetere oportet.

Postmodum verò in his terminis fideicommissariis id agnovit, ac firmavit quoque Rota in supra insinuatis decisionibus editis in casu, de quo disc. precedenti, in cujus disputationibus, ego, qui contra renunciantem, pro renunciatiouis efficacia scribebam, non negabam conclusionis veritatem, sed ejus congruam applicationem, in casu, & ad effectum de quibus agebatur, cum in reliquis eadem sit ratio, ideoque non videtur, cur eadem esse non debeat juris dispositio.

B

Quamvis

Quamvis etenim, ob omnimodam unionem, inter matrem, & filios, in isto casu effectus esset idem; nihilominus eadem resolutio, ita intrare debuisset, si dicti substituti fuissent de diverso genere, nullamque connexionem cum matre habuissent, unde propterea intrare debuisset dictum absurdum, quod bonis privati remaneret, tam renuncians, quam renunciarius, ut aperirentur extraneo, quo nil improbabilis.

Hinc autem, combinando istum casum, cum altero de quo dicto *disc. precedenti*, edocemur, quam varia sint hominum iudicia, varique, ac incerti causarum eventus, ad quod reflectere deberent Morales, quando penitus ignorando quid dicant, loquuntur de Advocatorum, ac forensium conscientia, ut insinuatur etiam *sub tit. de fideicom. disc. 179.* & alibi pluries, praesertim *sub tit. de iudic.* in relatione, & praxi Curia, occasione agendi de Advocatis, & Curialibus.

Siquidem in eodem articulo, eademque fideicommissariorum bonorum specie, cum eadem circumstantia prohibitionis alienationis, in isto casu resolutum fuit contra renunciante, & in praecedenti pro eo; cum tamen res potius esse debuisset in oppositum, dum in isto casu agebatur de renunciatioe facta per nubentem in saeculo, quae juxta generales propositiones, pluries in praecedentibus insinuat, strictius intelligenda est, magisque personalis; ibi verò facta occasione ingressus in Monasterium, quae latiore habet interpretationem, atque realis potius praesumi solet.

Actum quoque fuit in his disputationibus de de eodē puncto comprehensionis, de quo dicto *disc. precedenti*, an scilicet sub renunciatioe facta successione, venirent illa, quae aperiantur ex causa fideicommissi; & quamvis ego, more Advocati, plura deducere pro non comprehensione, deducendo, atque plenè cum allegationibus exornando vulgarem propositionem, quod renunciatio dicitur stricti juris, ac strictissime intelligenda est; ponderando etiam differentiam, quae datur in jure, inter spem futurae successione, quae nullam trahat causam de praeterito, ut sunt mercè eventuales, ac speratae bonorum indifferentium testata, vel intestata successione; & inter istam spem antiquorum fideicommissorum, trahentem causam de praeterito, & super quibus, ac similibus propositionibus, pro confucto incepto stylo, superfluae chartarum repletiones fieri solent; attamen reflectendo ad veritatem, (partibus pro consuetudine insinuatam) credebam, quod hoc motivum non subsisteret, quodque in hac parte resolutiones remaneret probabiles; tum quia verba erant nimium ampla, ideoque attempta etiam litera, seu grammaticali significatione, hujusmodi comprehensionem probabant; tum etiam, & pro meo sensu fortius, attenta substantia voluntatis, quae in hoc principaliter attendi debet, ut *disc. preced.* & in aliis advertitur, ac plenè, pluribus pro stylo relatis, in terminis comprehensionis fideicommissi sub renunciatioe, ac virtuali comprehensione, firmatur in *Romana fideicommissi de Coscariis coram Corrado dec. 161. par. 10. rec.*

Pro ut actum fuit de renunciatioe invaliditate, pro qua ex hac parte deducebantur decisiones editae in *alia Urbevetana impress. par. 4. rec. tom. 3. decis. 523. & 724.* verum eodem sensu veritatis retento, (Partibus quoque ab initio insinuato) neque erat solidum fundamentum, cum dictae decisiones in suo casu, ex ejus circumstantiis essent probabiles, utpote continentes renunciatioem bonorum, ac jurium jam quaesitorum, seu delatorum, pro nimium incon-

grua recompensa, aliaque accedebant circumstantiis claram lesionem redolentes, ideoque applicabiles non erant ad hanc facti speciem, in qua agebatur de illa renunciatioe, quae pro communi ac laudabili consuetudine Italiae, enunciata per *Romanam Aesculanae renunciatioe 1. Julii 1652. coram Corrado*, & in aliis, fieri solet patri, & fratribus, à feminis de facto in vitorum familiam transeuntibus, atque ex pro extraneis reputari solitis, ideoque eis sufficere debeat congrua dos, quae dari dicitur, tanquam futurarum omnium successione praeventivum pretium, seu emolumentum, ideoque magna differentia est inter unum casum, & alterum, totumque propter in hujusmodi quaestione consistit in applicationibus.

Praejudicium autem, quod huic Parti dictae resolutiones producerunt, fuit notabile, quamvis forte crederetur, quod nullum adesset, eo quia effectus eadem dare matri, ac ejus filiis concordibus, quoniam ita oportuit amittere omnes fructus à de mota litis, usquequod determinatum fuit, ut filii venirent ad causam.

ROMANA
FIDEICOMMISSI
PRO
CREDITORIBVS HENRICI
ET FRANCISCI DE VRSINIS
CUM
ISABELLA URSINA
DE CARPINEA.

Casus decisis per Romam pro Creditoribus.

De eadem materia renunciatioe factae per sororem fratribus occasione donationis, an capiat fideicommissa per renunciatariorum obitum purificanda favore renunciantis, adeo ut jurarennunciata, ad extraneos etiam transmissibilia sint; Vel potius renunciatio dicatur personalis, adeo ut per renunciatarium mortem resolvatur; Et incidenter de solemnitatibus, praesertim illa insinuationis, quae requiritur in donationibus, an in hujusmodi renunciatioibus requiratur.

S U M M A R I U M.

- 1 **C**asus controversus cum resolutionibus causae.
- 2 De differentia inter decisiones, & disputationes.
- 3 De ratione, ob quam adhibetur titulus, vel nomen Discursum.
- 4 De prohibitione disponendi de bonis jurisdictionalium in Statu Ecclesiastico.
- 5 Distinguntur puncti, seu inspectiones hujus causae.
- 6 An, & quando praerim succedat loco rei.
- 7 In generali dispositione non veniant bona alienari prohibita.

2 Quarta